

Inhoudsopgave

1. Inleiding
 - a. Missie
 - b. Visie
 2. VVE
 3. Logo 3000
 4. Vreedzaam
 5. De pedagogische doelen in beleid en uitvoering
 - a. Bieden van emotionele veiligheid
 - b. Bevorderen van de ontwikkeling van persoonlijke competenties
 - c. Bevorderen van de ontwikkeling van de sociale competenties
 - d. Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen
 6. Uw kind, onze zorg
 - a. Volgen van de ontwikkeling van het kind
 - b. Mentorschap
 - c. Kinderen met bijzonderheden in de ontwikkeling
 7. Ouders
 - a. Informatie over eigen kind en activiteiten
 - b. Oudercommissie
 8. Beroepskwalificatie medewerkers en ondersteuning beroepskrachten
 - a. Begeleiding en bijscholing beroepskrachten
 - b. Pedagogisch coach
 9. Veiligheidsbeleid
 10. Praktische invulling
 - a. Beroepsgrootte en leeftijdsopbouw
 - b. Beroepskracht-kindratio
 - c. Groepsruimten en stamgroepen
 - d. Wenbeleid
 - e. Extra opvang of ruilen van dagen
 - f. Dagprogramma
 - g. Voorschoolse educatie
 11. Evaluatie pedagogisch beleid
- Bijlage 1 Personeelsrooster Klimop
Bijlage 2 Piramide methode

1. Inleiding

Dit is het pedagogisch beleidsplan van Peuterhuis Klimop.
In het pedagogisch beleidsplan worden de uitgangspunten en de werkwijze van Peuterhuis Klimop uiteengezet.

Uitgangspunten innovatie en kwaliteit kinderopvang

- a. Missie
Klimop is een veilige, gezonde, professionele en gezellige peuteropvang. Peuters van 2 tot 4 jaar ontwikkelen zich bij Klimop op motorisch, sociaal, emotioneel, taalkundig en cognitief.
Voor ons is elke peuter uniek, met een eigen karakter en een natuurlijke drang om zich te ontwikkelen. Om deze ontwikkeling te stimuleren, bieden wij een omgeving die plezierig, veilig, herkenbaar en uitdagend is. De pedagogisch medewerkers zorgen voor een positieve begeleiding, rust en regels, staan stil

bij de ontwikkeling van de peuters en leren de peuters respect te laten krijgen voor elkaar en hun omgeving. Wij wijzen de peuters de richting naar een menswaardige toekomst voor henzelf en voor de wereld waarin zij leven. Wij leren ze delen, recht doen aan elkaar, verdraagzaam te zijn, samen feest te vieren en samen verdriet te delen.

De ouders vertrouwen hun peuters toe aan de zorg van onze medewerkers. Wij streven naar een open en actief contact met de ouders.

b. Visie

Klimop wil kinderen uit de omgeving een plek bieden waar ze op natuurlijke wijze de richting en ervaring vinden, die ze nodig hebben voor een goede start op de basisschool en in hun verdere leven.

2. Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

Klimop is een geregistreerde voorschool. Het doel van VVE is om peuters met een mogelijke (taal)achterstand, ook wel 'doelgroepkinderen' genoemd, beter voor te bereiden op de basisschool en eraan bij te dragen dat peuters zonder achterstand naar groep 1 kunnen. Klimop gebruikt de Piramide methode. Klimop is een van de weinige peuterspeelzalen die het Piramide keurmerk heeft.

Een uitgebreide omschrijving van de werkwijze is te vinden in bijlage 2.

Ook niet 'doelgroepkinderen' volgen zoveel mogelijk het Piramide programma.

3. Logo 3000

LOGO 3000 is een slimme en goed onderbouwde aanpak voor de ondersteuning van kinderen in de belangrijkste fase van hun taalontwikkeling. LOGO 3000 biedt heel aantrekkelijk materiaal om de woordenschat van jonge kinderen op een natuurlijke manier snel en speels uit te breiden. In een doorgaande lijn van de peuters naar de kleuters in groep 1 en 2.

Klimop heeft deze methode geïntegreerd in het dagprogramma.

4. De Vreedzame School

De Vreedzame School is een compleet programma voor sociale competenties en democratisch burgerschap. Er wordt op een gerichte wijze aandacht besteed aan de sociale en emotionele ontwikkeling van kinderen en de ontwikkeling van 'democraten in de dop'.

5. De pedagogische doelen in beleid en uitvoering

In de wet Innovatie en Kwaliteit zijn vier pedagogische doelen opgenomen als definitie van verantwoorde kinderopvang. Deze doelen zijn:

- Bieden van emotionele veiligheid en een gezonde en veilige omgeving
- Bevorderen van de ontwikkeling van persoonlijke competenties
- Bevorderen van de ontwikkeling van sociale competenties
- Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen

Hieronder werken wij de pedagogische doelen verder uit

a. Bieden van emotionele veiligheid in een gezonde en veilige omgeving

Jonge kinderen moeten zich veilig en beschermd voelen. Als een kind zich onveilig voelt, staat het niet open om te spelen en te leren.

Het gevoel van veiligheid wordt bepaald door de groepsleiding, de ruimte/omgeving en het contact met andere kinderen.

Structuur en voorspelbaarheid van het dagritme, goede indeling en inrichting van de ruimtes evenals de groepssamenstelling, bieden kinderen een vertrouwde omgeving. Met duidelijke grenzen en rituelen ondersteunen wij het dagritme en bieden wij een gezonde omgeving voor het welbevinden en de ontwikkeling van het kind.

Waar een gezonde en veilige omgeving aan moet voldoen, beschrijven wij in ons veiligheids-gezondheidsbeleid.

Concreet betekent bovenstaande dat Klimop:

- Er vaste en sensitieve medewerkers op de groep staan
- De groepssamenstelling per dag bekend is
- De inrichting van het lokaal dusdanig is dat de kinderen hoekjes en plekken herkennen
- Wij nooit over de kinderen, de ouders of de verzorgers praten in het bijzijn van de kinderen
- Kinderen zelf kunnen kiezen of zij met een activiteit meedoen of niet. De kinderen worden wel gestimuleerd deel te nemen aan (een deel van) de activiteit. Geprobeerd wordt te achterhalen waarom een kind niet mee wil doen aan de activiteit (faalangst, geen zin, focus op iets anders, nog niet leeftijdadequaat etc.) en hier aandacht aan te besteden
- Kinderen conflicten zoveel mogelijk zelf oplossen, maar geholpen worden als dat nodig is (als kinderen er zelf niet uitkomen, of als er sprake is van een ongelijkwaardig conflict)
- Emoties worden benoemd en dat kinderen geleerd wordt deze te herkennen
- Prille vriendschappen aangemoedigd worden, maar wel met het oog op verhoudingen in de groep, zodat er geen sprake kan zijn van uitsluiting van andere kinderen
- Zelf ontdekken aangemoedigd wordt; op de achtergrond wordt steun en vertrouwen geboden.
- Als een kind zich niet veilig voelt, kan dit zich op verschillende manieren uiten, veel huilen, stil zitten in een hoekje of juist niet mee naar buiten willen. Bij deze signalen schakelen de pedagogisch medewerkers de hulp in van de pedagogisch coach. Er wordt dan een handlingsplan opgesteld om doelbewust in kaart te brengen wat het kind nodig heeft om zich veilig te voelen.

b. Bevorderen en ontwikkelen van persoonlijke competenties

Kinderen hebben een natuurlijke drijfveer om zicht te ontwikkelen en te ontplooiën. Van belang is om aan te sluiten bij de behoefte, interesse en het niveau van het kind. Dit betekent aansluiten bij het spontane leren en spelen, kansen grijpen en uitdagen tot een volgende stap, maar ook kansen creëren.

In de groep worden aan de kinderen mogelijkheden geboden om verschillende persoonlijke competenties te ontwikkelen, zoals:

- Ervoor zorgen dat dezelfde activiteiten op verschillende niveaus aangeboden worden.
- Er mogen activiteiten ondernomen worden op eigen initiatief. Kinderen worden hierbij individueel ondersteund of via het Piramide programma
- Er is oog voor persoonlijke interesses en hiervoor wordt ruimte geboden
- Zelfredzaamheid wordt bevorderd door bijvoorbeeld kinderen alleen te laten plassen, zelf speelgoed op te laten zoeken en zelf jassen aan te laten trekken
- Het leren van de Nederlandse taal als vanzelfsprekend onderdeel van het dagelijks programma op te nemen.
- Er worden ondersteunende gebaren toegepast, taalarme kinderen krijgen extra handvaten om te kunnen communiceren.
- Motorische ontwikkeling wordt continu gestimuleerd door veel te bewegen en te spelen met bouwmaterialen, ballen etc.
- Creatieve ontwikkeling wordt gestimuleerd door het spelen met klei, verf, experimenteren met verschillende materialen en het gebruik van themaboeken
- Er wordt interactief voorgelezen, er worden thematisch woordjes geleerd door middel van voorlezen en liedjes.

- De dagelijkse handelingen worden benoemd aan de hand van dagritmekaarten
- c. Bevorderen en ontwikkelen van sociale competenties
 Met sociale competenties wordt bedoeld dat een kind leert goed te communiceren, samen te werken, anderen te helpen en conflicten kan voorkomen en oplossen.
 Concreet betekent dit dat:
- Pedagogisch medewerkers het goede voorbeeld geven door vriendelijke en geduldig te reageren
 - Door goed te luisteren en te praten met de kinderen en niet alleen tegen de kinderen
 - Zoveel mogelijk op ooghoogte te praten met de kinderen
 - Dat wij elkaar helpen
 - Conflicten voorkomen, door bijvoorbeeld het leren van delen van speelmateriaal
 - Kinderen bij hun voornaam genoemd worden en ze geleerd wordt elkaar bij de naam te noemen. De namen worden in de openingskring en/of tijdens de eten-drinken kring geoefend
 - Kinderen gecompimenteerd worden als ze iets liefs of goeds gedaan hebben
 - Te praten met de kinderen tijdens het verschonen
 - Er een time out gegeven wordt door een kind twee keer te waarschuwen en vervolgens het kind uit de onwenselijke situatie te halen en een andere, rustige, activiteit aan te bieden om tot zichzelf te komen.
- d. Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen
 In een groep kunnen kinderen op jonge leeftijd ervaren en leren dat zijzelf een bijdrage kunnen leveren aan het welzijn van de groep en de directie omgeving. De medewerker toont respect voor autonomie, diversiteit en verschillen in achtergrond van de kinderen, de religie en de afkomst.
 Er worden afspraken gemaakt en verteld wordt waarom deze afspraken belangrijk zijn.
 Concreet betekent dit dat:
- Medewerkers zelf het goede voorbeeld geven. Zij zijn beleefd en tonen respect naar de kinderen en de ouders. Excuses worden gemaakt als dat nodig is
 - Er gegroet wordt bij binnenkomst en weggaan
 - Wij elkaar bij de naam noemen
 - Als wij gezamenlijk eten en drinken, gaan wij pas uit de kring als iedereen klaar is
 - Wij laten elkaar uitpraten en schreeuwen niet
 - Wij hebben respect voor elkaar: bijten, vechten, duwen en knijpen niet
 - Wij leren problemen en conflicten mondeling op te lossen
 - De kinderen op hun beurt wachten en niet voordringen
 - Speelgoed wordt gedeeld
 - Wij lief zijn voor elkaar

6. Uw kind, onze zorg

- a. De ontwikkeling van onze kinderen word geobserveerd en geregistreerd middels het volgsysteem KIJK!
 De gebieden die geobserveerd worden zijn:
- Motoriek en taal
 - Sociaal gedrag, welbevinden en spelwerkhouding

Het doel van de observaties is na te gaan hoe het met het kind gaat en of ondersteuning nodig is.

De kinderen worden continu geobserveerd en op vastgestelde momenten (1x per jaar) Worden de bevindingen vastgelegd in KIJK!

Na het vastleggen volgt een 10 minutengesprek om de voortgang met ouders te bespreken. Bij ontwikkelingsproblemen wordt een plan van aanpak gemaakt, wat met de ouders besproken wordt. Zonodig wordt de casuïstiek besproken met het consultatiebureau.

Als het kind naar de basisschool gaat, volgt bij doelgroepkinderen een warme overdracht en voor niet doelgroepkinderen een papieren overdracht.

b. **Mentorschap**

Iedere peuters heeft zijn eigen mentor. Na het intakegesprek wordt de mentor voorgesteld. Op de eerste bezoekdag maakt de mentor verder kennis met de ouders/verzorgers. De mentor begeleidt de kinderen en richt zich op de (voortgang van) de ontwikkeling en is aanspreekpunt voor ouders en derden (consultatiebureau, sociaal team etc.). De mentor ziet het kind frequent, houdt het dossier bij en helpt de kinderen te helpen de ontwikkelingsdoelen te bereiken.

De mentor voert het pedagogisch beleid uit, door o.a.

- Een vertrouwensrelatie op te bouwen met het kind/ouders
- Talenten ontdekt en het kind laat groeien
- Fungeert als rolmodel
- Gerichtte observaties uit te voeren
- Signaleren van ontwikkelingsproblemen

De mentor spreekt de ouders in geplande 10 minuten gesprekken, op verzoek van ouders/verzorgers en bij de haal- en brengmomenten.

De mentoren worden jaarlijks getraind en gecoacht door een orthopedagoog: onze pedagogisch coach.

c. **Kinderen met bijzonderheden in de ontwikkeling**

Kinderen worden continu geobserveerd en gevolgd in hun ontwikkeling. Er is eens in de 6 weken een overleg met het consultatiebureau. Als er zorgen zijn over een peuter, worden deze ingebracht in dit overleg. Het consultatiebureau schaaft zo nodig op naar het Sociaal Team. De pedagogisch coach kan te allen tijde geraadpleegd worden om zorgsignalen te concretiseren, het opstellen van handelingsplannen en het voorbereiden van de gesprekken met ouders. De pedagogisch coach biedt ondersteuning bij het doorverwijzen naar andere instanties.

Daarnaast staan in de wettelijk vastgestelde meldcode huiselijk geweld stappen die gevolgd moeten worden bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling.

7. Ouders

a. **Informatie over eigen kind en activiteiten**

Een goede samenwerking tussen ouder en kind is een voorwaarde om goed met de kinderen te kunnen werken. Bovendien zijn en blijven ouders de eerst verantwoordelijke opvoeders voor het kind. Bij de communicatie verdient de ouder respect als ervaren opvoeder en de medewerker verdient respect als ervaren en deskundig pedagogisch medewerker.

Ouders worden over de gang van zaken geïnformeerd middels het informatieboekje, ouderbrochures, social media, gesprekken in de openingskring en door het uitreiken van informatiebrieven.

Concreet betekent dit dat:

- De samenwerking gericht is op wederzijds begrip en waardering, adviseren en informeren
- Het maken van heldere en realistische afspraken

- Ouders inzicht gegeven wordt over het verschil in opvoeden thuis en opvoeden in de groep
 - Ouders geïnformeerd worden over procedures, werkwijze en gebruiken
 - Er respect getoond wordt voor culturele diversiteit en verschillende achtergronden
 - Er activiteiten ontwikkeld worden om ouders te betrekken (ouderbrief, ouderavonden, openingskring)
 - Om ouders bij het thema te betrekken krijgen de kinderen elk thema een papieren tasje mee naar huis met daarin materialen voor een activiteit (knutsel, doe activiteit). Dit tasje moet voor een bepaalde datum weer ingeleverd zijn op de groep.
- b. Oudercommissie
Er is een oudercommissie ingesteld per 1-3-2024. Bij verschillende gelegenheden wordt het belang van een oudercommissie onder de aandacht gebracht.

Klimop vindt het belangrijk dat ouders kunnen meedenken en beslissen over het beleid.

8. Beroepskwalificatie medewerkers en ondersteuning beroepskrachten

Alle medewerkers hebben een passende beroepskwalificatie. Naast de basisopleiding zijn de medewerkers in het bezit van een geldig EHBO diploma. Alle medewerkers zijn in het bezit van een BHV diploma. Alle hebben een passende VVE-opleiding. Bij Klimop wordt niet gewerkt met vrijwilligers, stagiaires en/of pedagogisch medewerkers in opleiding.

Pedagogisch (VVE)coach/beleidsmedewerker.

De pedagogisch coach heeft een signalerende en ondersteunende functie. Per jaar wordt aan de hand van het aantal fte en het aantal kinderen de inzet bepaald. Daarnaast is er nog een VVE-coach om de kwaliteit van VVE te versterken. Het aantal beschikbare uren wordt ieder jaar bepaald aan de hand van het aantal ingeschreven peuters met een VVE-indicatie. Meestal gebeurt dit door het observeren en coachen van de PM-er bij het doelgericht en planmatig werken, coachend aanwezig zijn bij kindbesprekingen en het opzetten, coördineren en onderhouden van een stevige kwaliteitscyclus.

De coach/beleidsmedewerker volgen de wet- en regelgeving, toetsen van de praktijk aansluit bij het pedagogisch beleidsplan en passen dit zonedig aan.

Per jaar wordt een gedetailleerd coachingsplan opgesteld.

9. Veiligheidsbeleid

Klimop beschikt over een veiligheid en gezondheid beleid waarin beschreven staat hoe wij de kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving bieden.

Onderwerpen in het beleid zijn:

- Kinderen beschermen tegen risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's
- Risico inventarisatie (brand) veiligheid en gezondheid
- Vierogen principe
- Achterwachting
- Grensoverschrijdend gedrag (meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling)

- EHBO regeling
- Ondersteuning en melding van klachten

10. Praktische invulling

- a. Groepsgrootte en leeftijdsopbouw
De richtlijnen en normen, zoals omschreven in de Wet Kinderopvang, worden gevolgd. Klimop ontvangt kinderen tussen 2 en 4 jaar. Op basis van de ontwikkeling of op indicatie blijven incidenteel tot hun 5^e jaar.
- b. Beroepskracht-kindratio
Er zijn maximaal 16 kinderen per groep. Er zijn dan 2 of 3 pedagogisch medewerkers.
Bij een groep met maximaal 8 kinderen is er 1 pedagogisch medewerker.
- c. Groepsruimte en stam/basisgroepen
Elke stam/basisgroep heeft twee vaste beroepskrachten, of 1 beroepskracht als de groep uit 8 of minder kinderen bestaat.
Er is voldoende binnen- en buitenspeelruimte.
Sommige activiteiten vinden met meerdere groepen tegelijk plaats. Denk hierbij aan vieringen en buitenactiviteiten.
Bij groepsdoorbrekende activiteiten kunnen kinderen uit verschillende stamgroepen samengevoegd worden (bijvoorbeeld een activiteit specifiek voor oudere peuters).
Aan beide kanten van het gebouw maken we gebruik van de gang als extra speelruimte. Dit gebeurt altijd onder toezicht van een pedagogisch medewerker, de deur van het lokaal staat dan open. De toegangsdeuren naar de rest van het gebouw zijn dan afgesloten.
In uitzonderlijke gevallen (bijvoorbeeld bij ziekte van medewerkers) kan een peuter voor een of meer dagen in een andere dan de eigen stam/basisgroep geplaatst worden. Ouders wordt hier toestemming voor gevraagd en zij worden tevoren geïnformeerd als het kind in een andere stamgroep opgevangen wordt. Pas als ouders schriftelijke toestemming gegeven hebben, gaat het kind naar de andere groep.
- d. Klimop is gemiddeld 5,5 uur per dag geopend. Doelgroeppeuters komen 16 uur per week (verdeeld over 3 of 4 dagen). Niet doelgroeppeuters komen gemiddeld 8 uur per week, verdeeld over 2 dagen.
- e. Peuters die 5,5 uur per dag komen, krijgen een lunch aangeboden.
- f. Wenbeleid
Bij Klimop zijn geen 'wenochtenden'. Enerzijds is dit een praktische keuze (de groepsgrootte laat het niet toe dat er incidenteel extra peuters geplaatst worden), anderzijds is het een pedagogisch uitgangspunt. Door de vaste structuur gaat het wennen op de groep snel. Peuters hebben tijdens het intakegesprek al -samen met een ouder- een kijkje genomen op de groep.
Nieuwe peuters krijgen extra aandacht en worden vrij gelaten om zelf de ruimte te ontdekken. Ouders kunnen na een uurtje bellen hoe het gaat. Als een peuter ontroostbaar is, wordt in overleg met de ouders het kind opgehaald om het de volgende keer opnieuw te proberen.
Ouders kunnen niet in de klas blijven. Dit wekt verkeerde verwachtingen bij de nieuwe peuter en geeft onrust bij de andere kinderen.
- g. Extra opvang of ruilen van dagen
Ruilen van dagen is niet mogelijk.
- h. Dagprogramma
Er is een vast dagprogramma, met variaties per thema. Dit programma sluit aan bij de Piramide methode en wordt verder besproken in bijlage 2. Het programma wordt aan de hand van dagritme kaarten kenbaar gemaakt aan de peuters.

- i. Voor- en vroegschoolse educatie
 Zie voor een uitgebreide beschrijving bijlage 2.
 Er wordt gewerkt met de gecertificeerde Piramide methode. Klimop heeft het Piramide keurmerk.

11. Evaluatie pedagogisch beleid

Het beleid wordt jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Bijlage 1 bij pedagogisch beleidsplan Peuterhuis Klimop

Personeelsrooster Peuterhuis Klimop

Kakatoes				
Maandag L1*	8.45-12.45	Aileen/Renaz	Groep van 12	Maximaal 16
Dinsdag L1	8.45-12.45	Aileen/Mirande	Groep van 12	Maximaal 16
Woensdag L1	8.45-12.45	Aileen/Renaz	Groep van 12	Maximaal 16
Vrijdag L1	8.45-12.45	Aileen/Renaz	Groep van 12	Maximaal 16
Pelikanen				
MaandagL2	8:45-12:45	Mirande	Groep van 8	Maximaal 8
Woensdag L2	8.45-12.45	Mirande/Chantal	Groep van 16	Maximaal 16
Donderdag L2	8.45-12.45	Mirande/Susanne	Groep van 16	Maximaal 16
Vrijdag L2	8.45-12.45	Mirande	Groep van 8	Maximaal 8
Flamingo's				
Dinsdag L4	8.30/8.45- 14.00/14.15	Denise/Susanne/Sherina	Groep van 12	Maximaal 16
woensdag L4	8.30/8.45- 14.00/14.15	Denise/Susanne/Sherina	Groep van 12	Maximaal 16
vrijdag L4	8.30/8.45- 14.00/14.15	Denise/Susanne/Sherina	Groep van 12	Maximaal 16
Papegaaien				
maandag VE L3	8.30/8.45- 14.00/14.15	Chantal/Friane	Groep van 12	Maximaal 16
dinsdag VE L3	8.30/8.45- 14.00/14.15	Chantal/Friane	Groep van 12	Maximaal 16
donderdag VE L3	8.30/8.45- 14.00/14.15	Chantal/Friane	Groep van 12	Maximaal 16

*Lokaal

De groepen openen en sluiten op de eigen groep. Daarna worden af en toe niveau-, leeftijd- of activiteitengroepen gevormd.

In de meeste groepen zitten reguliere en VVE-kinderen gemengd. Op sommige groepen zijn er alleen VVE-kinderen. Het streven is echter alle groepen gemengd.

Hoe werkt Piramide?

Kinderen ontdekken de wereld spelenderwijs. Met de uitdagende activiteiten van Piramide is dit een feest. Het initiatief ligt in eerste instantie bij de kinderen. Waar nodig begeleiden de pedagogisch medewerkers, de leidsters of de leerkrachten bij het spelen en leren.

Piramide werkt volgens vier vaste stappen: Oriënteren, Demonstreren, Verbreden en Verdiepen. Daarmee wordt elk onderwerp dat aan bod komt telkens verder verkend. Piramide is een totaalprogramma. Dat betekent dat er aandacht is voor alle ontwikkelingsgebieden:

- Persoonlijkheidsontwikkeling
- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Motorische ontwikkeling
- Kunstzinnige ontwikkeling
- Ontwikkeling van de waarneming
- Denkontwikkeling en ontwikkeling van het rekenen
- Taalontwikkeling en ontwikkeling van lezen en schrijven
- Oriëntatie op ruimte, tijd en wereldverkenning

Deze ontwikkelingsgebieden komen altijd in samenhang aan bod. Zo leren kinderen prettig om te gaan met elkaar en plezier te hebben in het spel. Naast cognitieve vaardigheden leren ze bijvoorbeeld ook sociale en motorische vaardigheden.

Houvast door het Piramide-materiaal

Piramide is opgebouwd rondom projecten. Die gaan over vertrouwde dingen, zoals mensen, lente en verkeer. Ieder jaar staan dezelfde thema's op het programma, steeds op een hoger niveau. Passend bij de leeftijd en ontwikkeling van de kinderen. Ze staan boordevol met activiteiten, toepassingen, ideeën, spelletjes, liedjes en suggesties voor de inrichting van hoeken.

Daarnaast is aanvullend materiaal beschikbaar, zoals dagritmekaarten, praatplaten en ontwikkelingsmateriaal. Piramide biedt ook volop ruimte voor eigen inbreng en initiatieven van pedagogisch medewerkers, leidsters, leerkrachten en de kinderen. Met een aantal slimme hulpmiddelen is het bovendien eenvoudig om de Piramide-activiteiten vanuit doelen en leerlijnen te plannen en te registreren.

Piramide: flexibel inzetbaar

In verschillende onderzoeken is aangetoond dat de Piramide-methode effectief is: kinderen die instromen met een achterstand in de ontwikkeling lopen deze achterstand zoveel mogelijk in, zonder dat dat ten koste gaat van de kinderen die geen achterstand hebben. Om gunstige effecten te kunnen opleveren, moeten de condities waaronder met Piramide gewerkt wordt wel aan bepaalde criteria voldoen. Het algemene idee is: hoe meer doelgroepkinderen, en hoe groter hun achterstanden zijn, hoe intensiever er met Piramide gewerkt moet worden.

Als slechts een klein aantal kinderen extra hulp nodig heeft, kan volstaan worden met minder tutoring, terwijl de kansen op gunstige effecten toch groot genoeg blijven.

Doorgaande educatieve lijn

Voor peuters is het een hele overgang van kinderdagverblijf of peuterspeelzaal naar de basisschool. Ook de stap van groep 2 naar groep 3 is groot. Piramide loopt in principe door vanaf de peuterspeelzaal tot in groep 3. Helaas heeft Klimop (nog) niet kunnen bewerkstelligen dat basisscholen werken met de Piramide methode.

Observeren

Om de ontwikkeling van een kind te volgen is het belangrijk goed te observeren. Wat voor gedrag vertoont het kind? Welke resultaten leveren het spelen en leren op? Piramide biedt twee manieren om te evalueren: authentiek en systematisch. Authentieke evaluatie is gericht op wat ieder kind vanuit zichzelf kan en doet. Bij systematische evaluatie wordt op een bepaald moment het gedrag en de vooruitgang van ieder kind getoetst. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een peutervolgsysteem. Zo wordt tijdig ontdekt of kinderen extra hulp nodig hebben en waar bijsturing nodig is.

Piramide heeft een aantal speciale uitwerkingen. Bijvoorbeeld voor kinderen die achterstand hebben opgelopen of dreigen op te lopen. Dan biedt Piramide uitkomst door middel van tutoring. De tutoren zijn speciaal getrainde pedagogisch medewerkers, leidsters of leerkrachten. Zij ondersteunen deze kinderen, zowel individueel als in kleine groepen. De begeleiding is preventief en eventueel remediërend van aard. Bij preventieve tutoring maakt een kind al kennis met het doel van de activiteit vóórdat deze in de groep aan de orde komt. Het kind krijgt zo voorkennis. Het heeft daardoor meer kans om mee te komen tijdens een project. Bij remediërende tutoring krijgt het kind aan het einde van een project extra oefeningen of herhalingen aangeboden.

Werken met een doelgerichte planning

Klimop hanteert een jaarrooster waarop aangegeven is welke VVE thema's gedurende het jaar aan bod komen. Per thema wordt het VVE-activiteiten aanbod in een weekplanning weergegeven. In alle thema's is aandacht voor de brede ontwikkeling van de kinderen. Kinderen worden gevolgd en gestimuleerd in sociale vaardigheden, de motorische, creatieve en cognitieve ontwikkeling.

De weekplanning dient als leidraad voor het activiteitenaanbod, maar kan waar nodig gedurende de week bijgesteld worden, wanneer blijkt dat een activiteit meer of minder aandacht nodig heeft. De planningen worden ook in de teamvergaderingen geëvalueerd en waar nodig bijgesteld voor de toekomst.

Het activiteitenaanbod gericht op de taalontwikkeling is voldoende dekkend

Het activiteitenaanbod is gevarieerd en sluit aan bij de belevingswereld van het kind. De taalontwikkeling en taalstimulering staat bij ieder thema centraal. Tijdens het vrij spelen stimuleren de leidsters de taalontwikkeling door samen met de kinderen te spelen en tijdens dit samenspel het handelen te benoemen, waardoor kinderen nieuwe woorden leren en inzicht krijgen in de zinsbouw. Daarnaast wordt er veel voorgelezen en gezongen, is er aandacht voor versjes en worden kinderen in de kring gestimuleerd iets te vertellen. De speelhoeken zijn uitdagend ingericht: voorwerpen in de speelhoeken en de overige ruimte worden benoemd en in het kader van de ontluikende geletterdheid gelabeld. Ook vormt taal de rode draad bij alle overige momenten zoals samen eten, buiten spelen, knutselen e.d. Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en wordt gedifferentieerd.

Het aanbod wordt per thema eenvoudig opgestart, waarna gedurende het thema een opbouw in moeilijkheidsgraad volgt. Het aanbod verschilt per leeftijdscategorie en wordt gedifferentieerd naar ontwikkelingsniveau. De leidster benadert de kinderen op een bij het ontwikkelingsniveau van het kind passende wijze. Kinderen die achter blijven in hun ontwikkeling worden in kleine groepjes of individueel gestimuleerd in de ontwikkeling passend binnen het programma Piramide.

Inrichting van het lokaal

Jonge kinderen willen de wereld om zich heen ontdekken. Vanuit het VVE-programma bieden wij de kinderen een veilige, gestructureerde, stimulerende en betekenisvolle omgeving aan. Op deze wijze bieden we de kinderen meer kansen om nieuwe dingen te leren en vaardigheden op te doen. Vanuit het VVE-programma worden speelhoeken ingericht waarin specifieke herkenbare activiteiten plaats vinden, zoals een leeshoek, een autohoek, een bouwhoek of een huishoek. Daarnaast worden er thema-gerichte hoeken ingericht waarin kinderen kunnen spelen, ontdekken, experimenteren en kunnen ontwikkelen, alleen of samen met leeftijdsgenootjes.

De interactie met andere kinderen is zeer leerzaam en wordt gestimuleerd. De pedagogisch medewerkster stimuleert het spel van het individuele kind of de groep door zelf ook deel te nemen aan de activiteit. Het kind wordt door de volwassene uitgedaagd initiatieven te nemen, waardoor het kind zich verder ontwikkelt. De inrichting van de verschillende hoeken sluit aan bij de leeftijd, het ontwikkelingsniveau, de interesses, de ervaring en de eigenheid van de kinderen.

De omgeving is taaluitlokkend: speelhoeken en materialen worden gelabeld met plaatjes en teksten, er wordt gebruik gemaakt van dagritmekaarten en daarnaast nemen boeken een belangrijke plaats in ons kinderdagverblijf.

Kwaliteit van de educatie: het educatief handelen

Pedagogisch medewerkers die samenwerken in een VVE-groep stemmen het handelen op elkaar af. Pedagogisch medewerkers handelen volgens de afspraken die vastgelegd zijn in het pedagogisch beleid.

Per thema wordt daarnaast het handelen gericht op de uitvoering van het specifieke activiteiten aanbod besproken en aan de hand hiervan worden de taken verdeeld. De kinderen worden tijdens hun spel geobserveerd waardoor de pedagogisch medewerkster weet wat ieder kind nodig heeft om een stapje verder te komen in zijn of haar ontwikkeling. De onderlinge taakverdeling in het educatief handelen vloeit daarnaast gedeeltelijk voort uit het mentorschap dat aan iedere pedagogisch medewerkster met betrekking tot een aantal kinderen toegekend is. De vorderingen en informatie uit observaties van de kinderen komen in de structurele kindbesprekingen (regelmatig in aanwezigheid van het consultatiebureau) aan bod, waarop het educatief handelen van de pedagogisch medewerkers waar nodig bijgesteld wordt.

Programmatische aanpak taalontwikkeling

De stimulering van de taalontwikkeling neemt een belangrijke plaats in binnen Klimop. De lokalen zijn taal stimulerend ingericht; er wordt gebruik gemaakt van vertelplaten en woordkaarten. Voorlezen behoort tot het dagelijkse ritueel, in de grote groep, in kleinere groepjes of individueel in mentoractiviteiten.

Ook kringgesprekjes zijn een vast onderdeel van het dagelijkse programma. Kinderen zijn trots wanneer ze in de kring iets mogen vertellen: bijvoorbeeld over gebeurtenissen in het weekend. Het geeft ze het gevoel serieus genomen te worden; 'ik hoor erbij!' De pedagogisch medewerkster speelt tijdens het dagdeel ook in de overige tijd samen met de kinderen en gebruikt in het gezamenlijk spel veel taal.

Bevorderen van interactie met en tussen de kinderen

Het sociale verkeer is niet vanzelfsprekend. Veel kinderen komen pas bij Klimop

voor het eerst in aanraking met leeftijdgenootjes. In de groep spelen de kinderen in eerste instantie naast elkaar, maar naar verloop van tijd komen ze elkaar tegen in hun spel en ontstaat er interactie.

Deze interactie, waarbij het initiatief bij de kinderen ligt, is waardevol en de kinderen moeten de gelegenheid krijgen hierin zelf hun weg te vinden. De pedagogisch medewerkster is op de achtergrond aanwezig om de kinderen te begeleiden, stimuleren en te betrekken bij de interactie. Zij doet dit door middel van het stellen van open vragen waardoor het kind geprikkeld wordt om na te denken. Doordat de pedagogisch medewerkster zelf ook meespeelt bevordert ze het samenspel en de wederkerigheid in het spel van de kinderen.

Actieve betrokkenheid van de kinderen en verrijking van het spel

Het activiteitenaanbod is betekenisvol. Het sluit aan bij de belevingswereld van de kinderen en wekt de nieuwsgierigheid van de kinderen. Kinderen worden geprikkeld dooreen uitdagende leeromgeving en zijn enthousiast om deel te nemen. Gedurende het programma worden er nieuwe componenten aan het programma toegevoegd, waarmee het spel van de kinderen verrijkt wordt en de actieve betrokkenheid gestimuleerd wordt.

Ontwikkeling van aanpakgedrag bij kinderen

De pedagogisch medewerkers stimuleren het competentie- en autonomiegevoel van de kinderen, doorkinderen dingen zelf te laten doen en te ervaren en zelf naar oplossingen te laten zoeken.

De pedagogisch medewerkster benoemt, geeft uitleg, herhaalt en kijkt samen met de kinderen terug op wat ze geleerd hebben en benoemt daarbij nadrukkelijk naar de kinderen wat goed gaat. Wanneer competenties nog aandacht nodig hebben, wordt hieraan tijd besteed.

Responsief (taal)gedrag pedagogisch medewerkster

Allereerst is de pedagogisch medewerkster sensitief: ze is gevoelig voor de signalen die het kind uitzendt. De pedagogisch medewerkster probeert aan te voelen en te begrijpen wat het kind wil, doet of bedoelt.

Daarnaast is ze responsief: Ze reageert positief op de signalen van de kinderen. De pedagogisch medewerkster reageert op het niveau van het kind, non-verbaal of verbaal, als een kind aandacht vraagt en laat hiermee haar beschikbaarheid zien. De pedagogisch medewerkster heeft een luisterende houding, gaat in op wat een kind te vertellen heeft, of het initiatief dat het kind neemt. Ze toont interesse in de belevingswereld van het kind en benadert het kind op kind hoogte. Het kind voelt zich hierdoor gewaardeerd, begrepen en serieus genomen.

Afstemming op niveaoverschillen tussen kinderen

Bij de themaplanning wordt aandacht besteed aan de ontwikkelingsbehoefte en het ontwikkelingsniveau van de kinderen. Via de zone van de naaste ontwikkeling dagen we kinderen uit om iedere keer een stapje verder te komen in de ontwikkeling. Deze stapjes worden gerapporteerd in observatie-instrumenten of de persoonlijke rapportage van het kind. De themaplanning omschrijft activiteiten voor de kleine en de grote groep. Via individuele handelingsplannen wordt een plan van aanpak voor kinderen die extra zorg nodig hebben, omschreven en uitgevoerd.

Ontwikkeling, begeleiding en zorg

De beginsituatie van elk kind dat ons kinderdagverblijf bezoekt wordt vastgelegd aan de hand van het intakeformulier. Het formulier wordt samen met de ouders ingevuld tijdens het plaatsingsgesprek.

Voor het regelmatig en systematisch volgen van de ontwikkeling van ieder kind gebruiken de pedagogisch medewerkers de onderstaande observatie instrumenten en systemen.

Mentorschap

Iedere pedagogisch medewerkster in ons peuterhuis vervult de rol als mentor van een aantal kinderen. De mentor informeert de betreffende ouders over deze rol, is het vaste aanspreekpunt voor de ouders, draagt zorg voor het afnemen van het peutervolgsysteem, digitaal invullen van observaties en de warme overdracht met de basisschool.

Persoonlijke rapportage

De peuters worden in hun ontwikkeling gevolgd door alle pedagogisch medewerkers die in de groep van het kind werkzaam zijn. Bijzonderheden in de ontwikkeling worden besproken en vastgelegd in de persoonlijke rapportage van het kind. De mentor van het kind waakt over de begeleiding en zorg.

Planmatige begeleiding

Binnen het VVE-programma is aandacht voor de brede ontwikkelingsstimulering van het kind in de grote groep, in de kleine groep en het kind afzonderlijk. In de themaplanning wordt inzichtelijk gemaakt hoe het programma binnen een bepaald thema wordt ingevuld, welke doelen er worden gesteld en op welke wijze er aandacht wordt besteed aan de zorgen de begeleiding van de kinderen, en daarna ingevuld in het logboek. Een vast onderdeel van de planmatige begeleiding is vormgeven aan de inhoudelijke aansluiting met de basisschool.

Naar de basisschool

Uit de reguliere observaties, het peutervolgsysteem en de kindbesprekingen blijkt of een kind klaar is om naar de basisschool te gaan. De criteria waar -in samenhang- naar gekeken wordt zijn o.a.

Zelfredzaamheid – sociaal emotioneel niveau

- zichzelf benoemen als 'ik'
- gebruiken en begrijpen van het woord 'wij'
- basisemoties onderscheiden
- zich op zijn gemak voelen in de groep
- om hulp vragen als dit nodig is
- zelfstandig naar de wc gaan en zelf de billen afvegen
- zichzelf aan- en uitkleden
- (een beetje) delen met andere kinderen
- belangstelling tonen voor andere kinderen
- op zijn beurt wachten
- korte tijd geconcentreerd zelfstandig werken
- plezier ervaren in het leren van nieuwe dingen

Taal

- passieve en actieve woordenschat
- 75 procent van de klinkers en medeklinkers van het Nederlandse taalsysteem beheersen
- vloeiend en verstaanbaar kunnen vertellen (over wat hij heeft meegemaakt of gedaan)
- eenvoudige instructies begrijpen en uitvoeren
- een gesprek voeren met de juf of een ander kind

- eigen mening over iets geven

Rekenen

- een beetje kunnen tellen
- herkennen van groepjes van 2 en 3 stuks zonder te hoeven tellen
- hoeveelhedsbegrippen als meer, minder, meeste, minste en evenveel begrijpen
- hoeveelheden kunnen verdelen over kinderen of bijvoorbeeld over bakjes, doosjes
- enkele cijfers herkennen, bijvoorbeeld 1 en 2
- eenvoudige meetproblemen kunnen oplossen, zoals: wat is hoger, lager, groter, kleiner?
- gebeurtenissen in de juiste volgorde navertellen
- termen als voor, achter, naast, in en op begrijpen
- al een paar basisvormen kennen (vierkant, driehoek, cirkel)

Deze monitoring vindt gedurende de hele periode dat peuters Klimop bezoeken plaats. Zodra het vermoeden bestaat dat een kind er nog niet aan toe is om naar de basisschool te gaan wordt contact opgenomen met het consultatiebureau, de sbo school en/of het sociaal team.

Tijdens de kringgesprekken wordt er aandacht besteed aan wat het inhoudt om naar de basisschool te gaan door middel van o.a. voorlezen over dit onderwerp en er wordt een kijkje genomen in de kleuterklas.

Handelingsplan

Wanneer het kind belemmerd wordt in de ontwikkeling en er extra zorg of begeleiding nodig is, maakt de mentor dit bespreekbaar binnen het team, waarna samen met de pedagogisch coach een begeleidings/handelingsplan opgesteld wordt, dat vervolgens ook met de ouders besproken wordt. Handelingsplannen worden na 3 a 4 weken geëvalueerd en bijgesteld en besproken met ouders.

Kindbesprekingen

Tijdens de teamvergadering van wordt het welbevinden/niet welbevinden van de kinderen structureel, besproken en vastgelegd.

De pedagogisch coach bespreekt meerdere malen per jaar alle VVE- kinderen met het consultatiebureau. Indien noodzakelijk worden er handelingsplannen opgesteld, uitgevoerd en geëvalueerd.

Indien geconstateerd wordt dat benodigde of passende ondersteuning c.q. begeleiding niet door de pedagogisch medewerker kan worden geboden, zal externe deskundigheid ingeschakeld worden d.m.v. logopedie of in -overleg met het consultatiebureau- inzetten van breder onderzoek.

Oudergesprekken

De ontwikkeling en het welbevinden van het kind worden aan de hand van bovenstaande instrumenten structureel besproken met de ouders/verzorgers. Voorop staat dat ouders en pedagogisch medewerkers 'bondgenoten' zijn in het welbevinden en de ontwikkeling van het kind. Na toestemming van de ouders/verzorgers zullen de gegevens ook doorgesproken worden met overige belanghebbenden, zoals consultatiebureaus, logopedisten, basisscholen.

Ouderparticipatie en -betrokkenheid

Ouders worden geïnformeerd over het programma middels social media, de website en de nieuwsbrieven. Daarnaast worden zij dagelijks op de hoogte gehouden over de inhoud van

het programma van die dag. Regelmatig worden er ouderavonden/middagen georganiseerd, die aansluiten bij de thema's van Piramide.

Ouders/verzorgers worden gestimuleerd om thuis met hun peuter activiteiten te ondernemen die passen bij het thema. Wij doen dit door bij elk nieuw thema de peuters een tasje mee te geven met materialen om thuis verder te gaan met het thema.

Regelmatig organiseren wij activiteiten voor de peuters en hun ouders.

Externe deskundigheid

Indien blijkt dat benodigde of passende ondersteuning c.q. begeleiding niet door de pedagogisch medewerkers geboden kan worden, zal na toestemming van de ouders de pedagogisch coach externe deskundigheid inschakelen.

Volgen van de brede ontwikkeling van alle kinderen

Bij de brede ontwikkeling gaat het erom dat kinderen zich ontwikkelen tot competente personen. Daaronder verstaan we het vermogen om te denken, te voelen en te handelen, wat kinderen helpt om greep te krijgen op de (sociale) wereld en daarin hun plaats te bepalen. Binnen Klimop creëren de pedagogisch medewerkers voor de kinderen een omgeving waarbinnen zij zich veilig en geborgen voelen en weten dat ze geaccepteerd worden.

Wanneer het kind zich veilig voelt, is het emotioneel vrij om de wereld om zich heen te ontdekken en zich te ontwikkelen. De peuters worden op allerlei ontwikkelingsgebieden gestimuleerd en gevolgd. Het VVE- programma stimuleert op gestructureerde en samenhangende wijze de ontwikkeling van het kind op het gebied van taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling.

Evaluatie van de aangeboden begeleiding en zorg

Het VVE-programma wordt opgesteld en uitgevoerd aan de hand van de richtlijnen die voor het betreffende programma gelden. In de teamvergaderingen worden de uitgevoerde programma's geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Hierbij is ook het bespreekbaar maken van de ontwikkeling van de pedagogisch medewerkster belangrijk: Hoe bekwaam ben je? Wat heb je kinderen te bieden? Wat wil je een kind in je activiteit specifiek leren? Ben je je bewust van je (pedagogisch) handelen etc.?

Naast het bespreken van het activiteitenaanbod is er binnen de teamvergaderingen ook ruim aandacht voor de begeleiding en de zorg van het individuele kind. De kindbespreking is een vast agendapunt in de teamvergadering. Hierin wordt de ontwikkeling van de kinderen besproken aan de hand van de observatiegegevens, worden handelingsplannen opgesteld en geëvalueerd en wordt de voortgang van de begeleiding van kinderen waarvoor externe hulp ingeschakeld is besproken.

De mentor van het kind heeft hierin een actieve rol en onderneemt waar nodig actie, bijvoorbeeld in de vorm van een oudergesprek of het opstellen van een handelingsplan.

Ontwikkeling, begeleiding en zorg in de bredere zorgketen

Pedagogisch medewerkers kennen de kinderen die extra zorg nodig hebben

De doelgroepkinderen zoals bepaald op grond van de doelgroepdefinitie van de gemeente zijn bij de start bij de pedagogisch medewerkers bekend. Het welbevinden en de ontwikkeling van deze doelgroepkinderen -en de overige peuters- waarbij de ontwikkeling stimulans vraagt, wordt structureel besproken in de kindbesprekingen.

Alle teamleden houden hierdoor zicht op de ontwikkeling van de kinderen die extra zorg nodig hebben en bespreken samen welke hulp gewenst is. De mentoren van de betreffende zorgkinderen waken over de begeleiding die voor de betreffende kinderen ingezet wordt.

Doorgaande lijn

Er is contact met de basisscholen tijdens de warme overdracht door de mentor. Er is regelmatig contact met de basisschool in De Prenter. Er is een convenant over samenwerking. Deze school maakt ook gebruik van Logo 3000 en doet mee aan De Vreedzame School. Er worden regelmatig gezamenlijke activiteiten georganiseerd.

Warme overdracht van Voor- naar Vroegschool

De overdracht wordt uitgevoerd volgens het peutervolgsysteem. Meegestuurde informatie bevat onder andere het peuterdossier (zie hieronder). Voor de doelgroeppeuters is er een zogenaamde 'warme overdracht', een gesprek tussen de medewerkers van Klimop en de groepsleerkracht en intern begeleider van de basisschool. Indien gewenst kan een ouder aanschuiven. Het peutervolgsysteem en handelingsplan is op voorhand met de ouders besproken.

De VVE-programma's van de Voor -en Vroegschool zijn helaas niet op elkaar afgestemd. Wel wordt er naar gestreefd om de thema's die aangeboden worden gedeeltelijk parallel te laten lopen met de basisschool in De Prenter en wordt binnen het aanbod bepaald waar en wanneer er mogelijkheden zijn om gezamenlijke activiteiten te ondernemen met de Voor- en Vroegschool.

Deskundigheidsbevordering

Alle medewerkers van Klimop zijn volledig gecertificeerd.

Er is een opleidingsplan met geplande opleidingen. Daarnaast vindt vraag- en signaalgestuurde deskundigheidsbevordering plaats.

Klimop gelooft in een 'leven lang leren' en faciliteert opleidingsverzoeken ruimhartig.